

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 14CoP/157/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122203113
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 07. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubomír Bundzel
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2122203113.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bundzela a sudcov JUDr. Róberta Foltána a JUDr. Kristíny Srnkovej v právnej veci navrhovateľa: maloletý A. B., narodený XX.XX.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom - Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu 4, Trnava, proti rodičom - matka: C. D., narodená XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXXX/X, F., právne zastúpená: JUDr. Lucia Sukopová, advokátka, Františkánska 5, Trnava a - muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté: G. H. B., narodený XX.XX.XXXX, trvale bytom: I. XXXX/XX, J. - C. K. L., právne zastúpený: JUDr. Andrej Gara, advokát, Štefánikova 14, Bratislava, o návrhu maloletého na zapretie otcovstva, o odvolaní otca proti rozsudku Okresného súdu Trnava č.k. 30Pc/6/2022-101 zo dňa 10.03.2023, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že návrh dieťaťa na zapretie otcovstva z a m i e t a .

II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Dňa 13.05.2022 bol Okresnému súdu Trnava doručený návrh dieťaťa na zapretie otcovstva. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately ustanovený uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 16P/26/2022-4 zo dňa 04.04.2022, právoplatným dňa 26.04.2022, za opatrovníka pre maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom F., E. XXXX/X za maloletého na zapretie otcovstva v zmysle § 96 ods. 2 zákona č. 36/2005 Z.z. zákon o rodine (ďalej ako „Zákon o rodine“). Rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 14Pc/4/2021-33 zo dňa 03.03.2022, právoplatným dňa 14.03.2022, súd pripustil zapretie otcovstva, ktoré svedčí G. H. B., nar. XX.XX.XXXX a určil, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty na zapretie rodičom dieťaťa je v záujme maloletého A. B.. Vzťah medzi rodičmi je dlhodobo konfliktný, matka podala na otca viaceré trestné oznámenia, pričom trestné stíhania boli zastavené. Okrem konania o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému prebiehajú ďalšie dve konania vo veciach maloletého. Matka bola presvedčená, že G. H. B. nie je otcom maloletého, preto mal zástupca maloletého (kolízny opatrovník) – Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Trnava, Jána Bottu 4, Trnava – za to, že je v najlepšom záujme maloletého podať návrh na zapretie otcovstva.

2. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní rozhodol tak, že výrokom I. určil, že muž ktorého otcovstvo má byť zapreté - G. H. B., narodený XX.XX.XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXXX, štátna príslušnosť SR, je otcom maloletého A. B., narodeného XX.XX.XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXXX, štátna príslušnosť SR, ktorého narodenie je zapísané v rodnom liste v knihe narodení MV SR - osobitná matrika Bratislava, vo zväzku ORI/101, ročník 2015, strana 91, por. č. 271 z matky C. D., narodená

XX.XX.XXXX, rodné číslo XXXXXX/XXXX, štátna príslušnosť SR. II. výrokom súd prvej inštancie rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

3. Svoje rozhodnutie odôvodnil právne použitím § 105 písm. c), § 108 ods. 3 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej ako „Civilný mimosporový poriadok“), § 85 ods. 1, § 87 ods. 1, § 96 ods. 1, § 96 ods. 2, § 96 ods. 3 zákona o rodine. Vecne argumentoval najmä na základe znaleckého posudku č. 6/2023, vykonaným Mgr. Zuzanou Holešovou PhD., znalcom v odbore genetika, z ktorého vyplynulo, že otcovstvo označeného muža G. H. B. voči maloletému A. B. možno považovať za prakticky dokázané. Z výsledkov uvedených v Tab. 1 znaleckého posudku vyplýva, že otcovstvo označeného muža voči maloletému nie je vylúčené ani v jednom zo 16 testovaných systémov. V každom z nich označený muž disponuje alelou, ktorú má dieťa a nemohlo ju zdediť od svojej matky. Z uvedeného dôvodu súd prvej inštancie preto vo výroku I. rozsudku určil, že muž ktorého otcovstvo malo byť zapreté je otcom maloletého. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak, nakoľko v priebehu konania súd nezistil také okolnosti, ktoré by odôvodňovali iné rozhodnutie.

4. Proti tomuto rozsudku, v jeho celom rozsahu, podal odvolanie otec zastúpený právnym zástupcom, pričom dôvodil tým, že neboli splnené procesné podmienky podľa § 365 ods. 1 písm. a) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej ako Civilný sporový poriadok), súd prvej inštancie nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci podľa § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) Civilného sporového poriadku a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku.

5. Hoci otec nespochybnil svoje otcovstvo k maloletému, napadol rozsudok súdu prvej inštancie z niekoľkých dôvodov. Otec spochybňuje dodržanie procesných podmienok, keď podľa neho nebol súd na konanie príslušný, nakoľko maloleté dieťa nemá od augusta 2020 pobyt v F. a maloletý sa dlhodobo a natrvalo zdržuje v okrese Piešťany, konkrétne na adrese E. K. XXX, XXX XX M.. Samotný ÚPSVaR Trnava teda ani nie je subjektom príslušným na zastupovanie maloletého A. v súdnych konaniach a vôbec nemal byť ustanovený ani ako opatrovník na podávanie akýchkoľvek návrhov v tejto veci. Otec dlhodobo v konaniach poukazuje na skutočnosť, že ÚPSVaR Trnava nekoná v záujme maloletého A., ale koná koordinovane s matkou - v záujme a v prospech matky. V odvolaní otec tiež spochybnil nestrannosť sudkyne. Ďalej otec namietal, že v rozhodovaní súd prvej inštancie aplikoval nesprávne právne normy - § 85 ods. 1 Zákona o rodine a § 87 ods. 1 Zákona o rodine (body 24 a 25 odôvodnenia napádaného rozsudku), ktoré sa vzťahujú na určenie a zapretie otcovstva k dieťaťu podľa prvej zákonnej domnienky otcovstva, namiesto druhej zákonnej domnienky otcovstva, ktorá sa vzťahuje na predmetnú právnu vec. Prvoinštančný súd v danom prípade absolútne excesívne prekročil svoje právomoci, keď odhliadnuc od riadne určeného otcovstva k dieťaťu podľa druhej zákonnej domnienky otcovstva sa rozhodol nanovo „určiť“ otcovstvo k dieťaťu cez tretiu zákonnú domnienku otcovstva. Otec v odvolaní tvrdí, že konanie matky je potrebné vnímať ako nedôvodné a tendenčné, ktorým sa snažila iba odôvodniť svoje dlhodobé bránenie v styku otca s maloletým, pričom má za to, že rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré mali na napádaný rozsudok vplyv a tomuto konaniu predchádzali (ustanovovanie opatrovníkov na podávanie návrhov, vyslovenie prípustnosti zapretia otcovstva napriek absencii hmotnoprávných dôvodov) zakladajú odvolací dôvod podľa ustanovenia § 365 ods. 2 Civilného sporového poriadku a tieto konania treba zároveň vnímať komplexne aj pri posudzovaní a vyhodnocovaní náhrady trov konania.

6. Otec sa v odvolaní zaoberá aj rozdielom medzi konaním o určenie otcovstva a zapretie otcovstva. Účelom konania o zapretie otcovstva je vyvrátenie prvej alebo druhej zákonnej domnienky otcovstva, pričom podmienky upravuje hmotnoprávny predpis – Zákon o rodine. Podstatou konania o zapretie otcovstva (pri druhej zákonnej domnienke) je určenie, že muž ktorého otcovstvo bolo takto určené (t.j. matrikový otec), nie je otcom dieťaťa, lebo jeho otcovstvo je vylúčené. Podľa právnej teórie, rozsudok o určení otcovstva má konštitutívne účinky a je podkladom na zápis určeného otca do rodného listu dieťaťa vedeného matrikou. Na rozdiel od toho rozsudok o zapretí otcovstva má podľa prevažujúceho názoru právnych teoretikov deklaratórnu povahu. Prvoinštančný súd v danom prípade podľa otca absolútne excesívne prekročil svoje právomoci, keď na návrh začaté konanie o zapretie otcovstva svojvoľne premenil na konanie o určenie otcovstva, čím mal súd prvej inštancie zasiahnuť do práva otca na spravodlivý súdny proces.

7. Pokiaľ ide o II. výrok súdu prvej inštancie, teda výrok o trovách konania, ktoré súd prvej inštancie nepriznal nikomu, otec ako odvolateľ toto rozhodnutie napáda, nakoľko podľa neho podanie matky možno považovať za zjavne účelové a nedôvodné. Otec bol od počiatku otvorený tomu, aby sa otázka otcovstva maloletého čo najskôr vyriešila. Za týmto účelom vyjadril aj pred Okresným súdom Bratislava III, na pojednávaní dňa 4.8.2020, sp. zn. 37P/69/2020 svoju plnú ochotu kooperovať za účelom odovzdania biologického materiálu na rýchle odstránenie sporu v tejto otázke. Otec dokonca matke navrhol, aby si vybrala akéhokoľvek znalca, akékoľvek laboratórium chce, s tým, že on sa vyšetreniu dobrovoľne podrobí a je aj ochotný uhradiť vzniknuté náklady s tým spojené, len aby sa vec čo najskôr uzavrela. Matka toto kategoricky odmietla, s tým, že ona trvá výlučne na riešení veci cestou súdu a nariadení súdnoznaleckého dokazovania z genetiky. Znalecké dokazovanie z odboru genetiky prakticky dokázalo, že otcom maloletého je otec. Konanie matky bolo zjavne účelové (snažila sa pod ťarchou tohto konania odďaľovať rozhodovanie súdu o ÚPP vo veci 37P/69/2020), pričom matka úplne zbytočne vyvolala celkom tri súdne konania (o ustanovenie opatrovníka, prípustnosti zapretia otcovstva a zapretie otcovstva) na vyriešenie otázky, ktorá mohla byť vyriešená už v lete 2020 bez ingerencie súdu a zbytočných trov konania. Z uvedeného dôvodu sa otec nestotožňuje so záverom prvoinštančného súdu v odôvodnení napádaného rozsudku, že „matka nemôže byť neúspešnou stranou, alebo účastníkom konania, lebo návrh nepodala,“, pretože toto treba vyhodnocovať komplexne a vo vzájomných súvislostiach – ku konaniu o zapretie otcovstva by nikdy nedošlo keby matka nepodala návrh zo dňa 1.7.2020, ktorým celý proces zahájila. Keďže matka odmietla ponuku otca v auguste 2020 na zaplatenie genetických testov a trvala na svojom „súdnom riešení veci“, otec logicky žiada, aby si zbytočné trovy znaleckého dokazovania, ktoré vzniknúť nemuseli uhradila sama, nakoľko žiadala znalecké dokazovanie prostredníctvom súdu. Otec tiež popiera účelovosť svojho právneho zastúpenia, keď posudzovanie na čo treba, alebo netreba právne zastúpenie účastníkovi konania súdu neprináleží, ide o ústavné právo otca na právnu pomoc v konaní pred súdmi. Okrem toho odvolateľ tvrdí, že právne zastúpenie si zabezpečil, akonáhle sa o konaní dozvedel a v konaní právny zástupca postupoval efektívne, hospodárne a účelne. Ďalej k samotnej náhrade trov konania uviedol, že z hľadiska zákonnej konštrukcie je súd povinný skúmať skutočnosť, či to možno spravodlivo požadovať z úradnej moci, pričom sa predpokladá, že to v zásade v tu vymenovaných konaniach (§ 53 Civilného mimosporového poriadku) možno spravodlivo požadovať vždy, pričom úvahu, prečo náhradu trov nemožno spravodlivo požadovať, bude musieť súd podrobne odôvodniť. Vzhľadom k tomu, že matka podala zjavne nedôvodný návrh, ktorý vyvolal (až tri) konania, v ktorých bol otec nútený sa brániť využívajúc svoje ústavné právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, berúc do úvahy všetky vyššie uvedené okolnosti má odvolateľ za to, že priznanie náhrady trov predmetného konania otca voči matke je v tomto prípade spravodlivé, a to najmä s poukazom na obzvlášť zavrhnúťhodnú pohnútku, ktorá matku k podaniu návrhu viedla, jej konanie v príkrom rozpore s dobrými mravmi a v rozpore so záujmami maloletého dieťaťa.

8. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny sa k odvolaniu vyjadril iba v tom rozsahu, že odporúča napadnutý rozsudok potvrdiť a rozhodnutie o trovách konania ponecháva na zvážení súdu.

9. Na výzvu súdu sa k odvolaniu vyjadrila aj matka maloletého, pričom s odvolaním otca nesúhlasí a navrhuje, aby súd druhej inštancie potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v celom rozsahu, nakoľko sa súd prvej inštancie riadne vysporiadal so skutkovým aj právnym stavom v tomto konaní. Svoj rozsudok dostatočne určito a zrozumiteľne odôvodnil. Matka odmieta tvrdenie o šikanóznosti svojho návrhu, nakoľko mala za to, že nie je možné, aby otcom dieťaťa bol odvolateľ. Toto jej presvedčenie vyplývalo jednak z interpretácie Rh faktorov krvných skupín a jednak z toho, že matka si nepamätala, že by mala pohlavný styk s otcom v čase, keď bol maloletý splodený. Námietku miestnej príslušnosti považuje za vznesenú neskoro (otec mal možnosť podať túto námietku na začiatku súdneho konania, čo nevyužil). Aj keby ju otec podal včas, nepovažuje ju za vznesenú správne, nakoľko trvalý pobyt matky aj dieťaťa je v F. (a tam aj bol v čase začatia súdneho konania). Po reforme súdnej mapy aj okres Piešťany (kam navrhol otec presunúť spis) spadá pod rozhodovaciu právomoc Okresného súdu Trnava. Odmieta tiež tvrdenia otca, že kolízny opatrovník koná koordinovane s matkou maloletého A., ide o absurdné tvrdenia, ktorých pravdivosť otec ničím nepreukázal a rovnako odmieta tvrdenia otca, ktorými spochybňuje nezaujatosť a nestrannosť sudkyne súdu prvej inštancie.

10. Odvolateľ reagoval na vyjadrenie matky svojim vyjadrením zo dňa 18.09.2023, v ktorom zotrúva na svojich argumentoch z predchádzajúcich podaní, okrem toho, že v dôsledku reformy tzv. Súdnej mapy (na rozdiel od petitu v odvolaní) nežiada rozsudok zrušiť a vec postúpiť príslušnému súdu, ale žiada

rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie, resp. zmeniť tak, že návrh sa zamietá a náhrada trov konania sa prizná otcovi.

11. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie proti rozsudku bolo podané v zákonnej lehote (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), oprávnenou osobou, (mužom, ktorého otcovstvo má byť zapreté/otcom) (§ 359 Civilného sporového poriadku a § 7 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 Civilného sporového poriadku a § 62 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku), preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku), s prihliadnutím na prípadné vady konania, iba ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré ale nezistil (§ 67 Civilného mimosporového poriadku), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario), postupom tak, že na úradnej tabuli odvolacieho súdu oznámil miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 Civilného sporového poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie otca je v časti dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie je z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci súdom prvej inštancie potrebné zmeniť v časti výroku I (§ 388 Civilného sporového poriadku).

12. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu bolo posúdenie správnosti skutkových a právnych záverov súdu prvej inštancie pri rozhodovaní o návrhu na zapretie otcovstva G. H. B. (výrok I.) a s tým súvisiacim závislým výrokom o trovách konania (výrok II.).

13. Podstatou odvolacej argumentácie otca bolo spochybnenie správneho právneho posúdenia rozhodnutia súdu o zapretí otcovstva a tiež rozhodnutia o trovách konania. Pritom odvolací súd zdôrazňuje, že matka, kolízny opatrovník a ani odvolateľ – otec, resp. muž, ktorého otcovstvo má byť zapreté, nespochybnili správnosť skutkových zistení súdu prvej inštancie, nik z nich nenamieta fakt, že biologickým aj právnym otcom maloletého A. je odvolateľ.

14. Odvolací súd po preskúmaní obsahu napadnutého rozhodnutia, podaného odvolania a vyjadrení účastníkov v odvolacom konaní, ako aj celého obsahu spisu dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal síce dokazovanie v dostatočnom rozsahu potrebnom pre správne zistenie skutkového stavu, jeho skutkové závery majú oporu vo vykonaných dôkazoch, avšak jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (pokiaľ ide o výrok I.).

15. Podľa § 84 Zákona o rodine, otcovstvo sa určuje na základe domnienok otcovstva ustanovených v tomto zákone súhlasným vyhlásením rodičov alebo rozhodnutím súdu.

16. Podľa § 90 Zákona o rodine, ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

17. Podľa § 91 ods. 1 Zákona o rodine, za otca sa považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov.

18. Podľa § 93 Zákona o rodine, muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo pred súdom zaprieť do troch rokov odo dňa jeho určenia, len ak je vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa; táto lehota sa neskončí pred uplynutím troch rokov od narodenia dieťaťa. (1) Aj matka dieťaťa môže v rovnakej lehote zaprieť, že otcom dieťaťa je muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov. (2)

19. Podľa § 96 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme dieťaťa a ak uplynula rodičom dieťaťa lehota ustanovená na zapretie otcovstva, môže súd na návrh dieťaťa rozhodnúť o prípustnosti zapretia otcovstva. V tomto konaní musí byť maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom. (1) Ak súd rozhodne tak, že návrhu podanému podľa odseku 1 vyhovie, a určí, že zapretie otcovstva po uplynutí zákonnej lehoty je v záujme dieťaťa, môže dieťa po právoplatnosti tohto rozhodnutia podať návrh na zapretie otcovstva. (2)

20. Podľa § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku, odvolanie možno odôvodniť tým, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

21. Predmetom konania bolo rozhodovanie o návrhu na zapretie otcovstva. Nakoľko v danom prípade bolo pôvodne otcovstvo určené tzv. druhou domnienkou otcovstva, podľa zákona je potrebné považovať za otca osobu, ktorá bola určená súhlasným vyhlásením rodičov a týmto spôsobom bol v rodnom liste uvedený ako otec maloletého G. H. B.. Z právnej úpravy vyplývajúcej z § 82 až 96 Zákona o rodine o určení rodičovstva a menovite o zapretí otcovstva je zrejmé, že muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov, môže otcovstvo zaprieť pred súdom do troch rokov odo dňa jeho určenia len vtedy, ak by bolo vylúčené, že by mohol byť otcom dieťaťa. Takisto matka dieťaťa môže v rovnakej lehote zaprieť otcovstvo dieťaťa určené súhlasným vyhlásením rodičov, takisto ako otcovstvo dieťaťa jej manžela, v rovnakej lehote troch rokov od narodenia dieťaťa. Nakoľko maloletý A. mal v čase rozhodovania súdu prvej inštancie osem rokov, zapretie otcovstva zo strany matky či otca neprichádzalo do úvahy. Dieťa však môže podať návrh na zapretie otcovstva (teda dieťa má aktívnu legitimáciu taký návrh podať) bez časového obmedzenia. Podmienka, ktorá musí byť v takom prípade splnená, ak rodičom dieťaťa uplynula lehota ustanovená na zapretie otcovstva, spočíva v potrebe takého návrhu v záujme dieťaťa. Maloleté dieťa musí byť v takom prípade zastúpené kolíznym opatrovníkom, ktorého určí súd na podanie návrhu dieťaťa o prípustnosti zapretia otcovstva. Len v prípade, ak súd kladne rozhodne o prípustnosti zapretia otcovstva, môže dieťa podať návrh na zapretie otcovstva. Z uvedeného je zrejmé, že jediným aktívne legitimovaným na podanie návrhu je dieťa, či už maloleté alebo plnoleté, a pre prípad maloletosti dieťaťa je ustanovený procesný postup zastúpenia kolíznym opatrovníkom. Tento postup bol súdom prvej inštancie aj všetkými účastníkmi konania dodržaný.

22. Ako aj v odvolaní otec prízvukoval, nenamietal voči faktickému rozhodnutiu súdu prvej inštancie o tom, že je otcom dieťaťa. Otec argumentoval nesprávnosťou formy výroku, nakoľko súd prvej inštancie nesprávne rozhodoval výrokom, ktorým by sa rozhodlo v prípade určenia otcovstva. Súd prvej inštancie teda veľmi správne a dôsledne zistil skutkový stav, ktorý v konečnom dôsledku nik z účastníkov konania nenamietal a aj matka sa s ním vo svojom vyjadrení k odvolaniu zmierila. So zisteným skutkovým stavom sa odvolací súd stotožnil a na jeho základe korigoval nesprávne právne posúdenie, ktoré súd prvej inštancie vykonal. Nesprávne právne posúdenie veci (v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) Civilného sporového poriadku) je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, ak súd prvej inštancie aplikuje na zistený skutkový stav nesprávny právny predpis (resp. v tomto prípade nesprávne ustanovenie Zákona o rodine) a tiež vtedy, ak síce aplikuje správny predpis, ale tento nesprávne interpretuje.

23. Na podklade preskúmania správnosti napadnutého rozsudku dospel teda odvolací súd k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre správne zistenie skutkového stavu, jeho skutkové závery majú oporu vo vykonaných dôkazoch, avšak jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Predmetom konania bolo rozhodovanie o návrhu na zapretie otcovstva a tento návrh na zapretie otcovstva bolo potrebné zamietnuť, keďže nebolo preukázané, že by muž, ktorého otcovstvo malo byť zapreté, nebol otcom maloletého. Nakoľko nad všetku pochybnosť bolo preukázané, že G. H. B. je biologickým otcom maloletého A. B. a zároveň je aj uvedený v rodnom liste ako otec, návrh podaný maloletým prostredníctvom kolízneho opatrovníka, mal byť zamietnutý. Z toho dôvodu vykonal odvolací súd zmenu tak, ako je uvedená vo výroku I. tohto rozsudku.

24. K námietke otca o miestnej nepríslušnosti súdu vo veci konať, ktorú otec v odvolaní vzniesol, odvolací súd uvádza, že ju v tomto štádiu konania nemožno považovať za dôvodnú, pretože podmienky konania (vrátane príslušnosti, a to i tej miestnej), je potrebné riešiť čo najskôr. Navyiac odvolateľ vo svojom poslednom vyjadrení pripustil, že argument matky, že po reforme súdnej mapy je príslušným Okresný súd Trnava, je na mieste a viac ani nežiadal postúpenie veci na iný súd.

25. Pokiaľ ide o výhrady odvolateľa k objektívnosti zákonnej sudkyne, tieto odvolateľ nijako nerozviadol, iba naznačoval isté pochybnosti o jej nezaujatosti, ale nepodložil ich žiadnym pádnym argumentom ani nepoukázal na situáciu, v ktorej sa mala zachovať nestrannosť. To isté platí aj pre výhrady otca k nestrannosti kolízneho opatrovníka.

26. Významnú časť odvolania otca tvorili námietky proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie o trovách konania. Podľa § 53 Civilného mimosporového poriadku, v konaní vo veciach určenia rodičovstva a v konaniach vo veciach notárskych úschov môže súd priznať náhradu trov konania účastníkom, ktorí mali

vo veci úspech, proti účastníkom, ktorí úspech nemali, ak to možno spravodlivo požadovať. Nejde o štandardnú aplikáciu zásady zodpovednosti za výsledok, a to jednak z dôvodu fakultatívnej možnosti súdu priznať túto náhradu (arg.: "môže súd priznať ...") a jednak z dôvodu aplikácie materiálneho korektívu spočívajúcom v možnosti spravodlivo požadovať od neúspešných účastníkov náhradu trov konania. Zákonodarcia k aplikácii uviedol, že súd individuálne posúdi v týchto konaniach možnosť priznať náhradu trov konania, ako aj rozsah takto priznanej náhrady s ohľadom na okolnosti konkrétneho prípadu, s použitím spomínaného materiálneho korektívu. Nie je teda jediným argumentom, že ide v tomto prípade o konanie vo veciach určenia rodičovstva. Súd musí skúmať, ktorí účastníci mali v konaní úspech a či vôbec je možné úspech posúdiť a následne musí posúdiť, či je možné náhradu trov od účastníka spravodlivo požadovať. V prejednávacom prípade súd prvej inštancie dôvodil, že návrh nepodala matka, preto ju nemožno považovať za neúspešnú účastníčku a bol podaný v najlepšom záujme maloletého. S touto argumentáciou sa odvolací súd úplne stotožňuje. Napriek tomu, že matka konanie iniciovala verbalizáciou svojich podozrení o tom, že G. H. B. nie je biologickým otcom A., finálne rozhodnutie o podaní návrhu musel vykonať kolízny opatrovník. A napriek tomu, že návrh bol zamietnutý, ani tak nemožno hovoriť o neúspešnosti navrhovateľa, ani iného účastníka konania, nakoľko sa výsledkom predmetného konania s konečnou platnosťou a definitívne preukázalo, že otec zapísaný v rodnom liste je zároveň aj biologickým otcom maloletého A.. Otec, matka aj maloletý majú toto rozhodnutie takpovediac „čierné na bielom“ a do budúcnosti je vyriešené. Bolo teda v záujme maloletého, aby nebolo otcovstvo jeho otca sponchybné zo strany matky aj v budúcnosti. To bezpochyby nerobí z maloletého (ktorý podal návrh na zapretie otcovstva) neúspešného účastníka konania.

27. Z rovnakých dôvodov rozhodol odvolací súd o trovách celého konania, a teda rozhodol o nepriznaní náhrady trov konania žiadnemu z účastníkov konania.

28. Na základe vyššie uvedených skutočností rozhodol odvolací súd tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, a teda rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že návrh maloletého na zapretie otcovstva zamietol.

29. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).
Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).
Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP). Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).